

SZÖVEG –
JÁMBOR-MINISKA ZSEJKE

KÉP –
JÓNÁS JÁCINT

TE HÁNY TORKOT IS VÁGTÁL EL, SANYI?

ÍGY VIGYÁZNAK RÁNK A MOTOROS ÉLETMENTŐK

Gyorsak, felszereltek, és szűkebb helyeken is elférnek. Legyen szó közlekedési balesetről, anafilaxiás sokkról, keringési rendellenességről vagy bármilyen egészségügyi problémáról, a Magyar Mentőmotor Alapítvány önkénteseire mindig számíthatunk, bár munkájukért nem jár fizetség. Szerveznek, terveznek, motoroznak és életeket mentenek. Lelkesedésük és a csapaton belüli kapcsolódásaik pedig olyan erősek, hogy őket hallgatva az ember úgy érzi: aki velük találkozik, jó kezekbe kerül.

◆ Kényelmes tempóban robogunk Budáról Balatonvilágos felé az M7-esen. Olyan erősen süt a nap, hogy még az autó ablakát is le kell húznunk, hogy levegőhöz jussunk. Itt a nyár, a fullasztó hőség, mindenki a vízpartra vágyik, és ez a forgalmon is meglátszik: ahogy haladunk a magyar tenger felé, egyre jobban sűrűsödik az autópálya. Ez egyben azt is jelenti, hogy a motoros mentőknek is több dolga lehet, mint egy átlagos hétköznapon. Amikor lekanyarodunk az autópálya-mérnökséghez, két tekintélyt parancsoló, gyönyörű motor, Balázs és Cili jelzi, hogy jó helyen járunk. A kis helyiségben egyenruhába öltözött, jókedélyű fiatalok üdvözölnek minket.

Az egészségügyben izgalomból sosincs hiány, így már a beszélgetés legelején hátborzongató sztorik kerülnek elő. „Te hány torkot is vágtál el életedben, Sanyi?” – kérdezi

mosolyogva Mia, aki a Magyar Mentőmotor Alapítvány marketingjéért is felel, de egyébként maga is szeret motorozni. Persze nem büntényekről, hanem életmentő gégemetszésekről szól a diskurzus, miután elmesélem, hogyan húztam ki a szárnyánál fogva egy darazsat a számból néhány évvel ezelőtt (a rovar csodával határos módon nem csípett meg, de a frászt eléggé rám hozta ahhoz, hogy soha többé ne merjek dobozból inni). „Egy kezemen meg tudom számolni” – feleli a rangidős mentőtiszt elgondolkodva az ilyen eseteken, azaz ne aggódjak, nem minden allergiás eset végződik azzal, hogy „elvágják a beteg torkát”.

„Azt most kaptad meg?” – kérdezem a mentőtechnikus Mikit a kabátjára tapasztott névtáblára mutogatva, amit úgy tűnik, nagyon büszkén visel. „Igen. Most jövök először.

Önkéntesek készenlétben a balatonvilágosi autópálya-mérnökségnél

Sanyi a mentorom, ő figyel a munkámat a helyszínen, és javítja az esetleges hibáimat. Megmutatja, milyen a mentőmotoros ellátás, hiszen korábban egyszemélyest nem végeztem, csak két-három fős csapatban dolgoztunk, ezért ez teljesen új dolog számomra” – magyarázza, miközben szeretettel tisztogatja járművét.

Miki szekundáns, ami azt jelenti, hogy bár már négy éve dolgozik mentőtechnikusként az egészségügyben, nagyon sok munkát fektetett abba, hogy most itt lehessen, de még mindig nincs az út végén. Mire egy jelentkezőből önálló mentőmotoros lesz, nagyjából két év telik el. Ez most az utolsó ismerkedős fázis, amikor a mentor megmutatja, hogyan zajlik a mentés élesben.

A mentős már 2017-ben is érdeklődött a motoros pálya iránt, de akkor még nem volt lehetőség a Balatonon arra, hogy mentőtechnikusok is szolgáljanak. „Én vagyok az első

Zala megyei srác, aki mentőmotoron ül. Valóban sok lemondással jár, a szabadidő terhére kell csinálni, de hiszem, hogy megéri, és ez engem boldoggá tesz” – mondja Miki, miközben megpróbálja kihámozni magát a súlyos kabátból.

Sanyira nézek, akivel készítettem már korábban is telefonos interjút a bajtársiasságról, és pontosan ilyennek képzeltem. Határozott, kemény srác, akinek jó szíve van, és akire ránézve a beteg tudja, hogy jó kezekben van. Nyüzsgő típus, ha az életmentésről van szó: 2005 óta dolgozik az Országos Mentőszolgálatnál, és amint lehetett, a motoros mentőkhöz is csatlakozott, de emellett dolgozott önkéntes tűzoltóként is. Már általános iskolás korban lenyűgözte a biológia, az emberi test anatómiája, a sérültek ellátása, de elsősegélyversenyekre is szívesen benevezett.

Mihályi Mia és Csehi Sándor igazi csapatjátékosok

Csehi Sándor mentorként segíti Pálla Miklóst első éles bevetéses napján

Egy bajtárs épp begurult ebédelni, de nem lakott jól aznap, mert arra lépett be, hogy nem kap levegőt az egyik gyerek.

Sanyi megerősíti, hogy sok előnye van a motoros szolgáltatnak: gyorsabb, dinamikusabb, és szűkebb helyeken is elfér. „Ez azt is jelenti, hogy 30 km-es körben a helikoptert is veri a motor, így a magas időfaktorú betegek esetében előbb lehet megkezdenni a szakszerű ellátást. Motorozni egyébként közülünk mindenki nagyon szeret, így a munkaszeretetünket jól össze tudjuk kapcsolni a hobbinkkal” – teszi hozzá a mentő.

Főleg a péntek és a vasárnap az a nap, amikor sok karambolhoz riasztják őket. Ebben az időszakban az emberek a Balatonra vagy hazafelé sietnek, és gyakran ütköznek. Emellett sokszor kapnak hívást keringési problémák és a már említett anafilaxiás sokk miatt is. „Olyan is van, hogy kifogják egymást a horoggal, és ki kell őket szabádtítani” – vág közbe Mia, aki nem csupán az alapítvány marketingjéért felel, de azért is, hogy a lehetőségekhez mérten minden biztosított legyen ahhoz, hogy a mentősök el tudják végezni a feladatukat, és ha ehhez például az kell, hogy valaki szájfénnyel jelölje be a furat helyét egy szállítódobozon, akkor ott van, és segít. „Jó feladat az, hogy miközben ők életet mentenek, én ott vagyok a háttérben, és arra figyelek, hogy nekik könnyebb legyen” – magyarázza.

A beszélgetésünket az ajtó nyikorgása szakítja félbe. Hunyorgunk kicsit, próbáljuk megtudni, hogy ki a váratlan látogató. A mentőmotorosok jó ismerősként üdvözlök a futárt, aki egy ételkészítő szolgáltatótól hozza nekik az ebédet minden szolgálati napon. Ingyen. A Magyar Mentőmotor Alapítvány ugyanis nem profitorientált és nem is állami szervezet, ami azt jelenti, hogy az adó 1 százalékokból és adományokból tartják fenn magukat.

A TRAMBULINON FULLADOZÓ KISFIÚ

A hazai sajtóban is sokat cikkeztek arról az esetről, amikor Balatonakarattánál egy kisfiú életveszélyes állapotba került, fulladozni kezdett, miközben a trambulion ugrált. „A jó végkifejlet egy szerencsés véletlennek köszönhető – meséli Mia –, az volt a 2019-es mentőmotoros szezonnak az utolsó napja, augusztus 31. Az étterem, ahol történt, rendszeresen vendégül látja a mentőmotorosokat. Éppen egy bajtárs gurult be ebédelni, de nem lakott jól aznap, mert arra lépett be, hogy nem kap levegőt a gyerek. Megvizsgálta, ellátta, és bekísérte a családot a kórházba. Később az édesanya, Törökné Tenk Dóra azt gondolta, hogy milyen jó, hogy van mentőmotor, csak nagy kár, hogy ilyen kevés van belőle. Bejelentkezett nálunk, hogy szeretne összeszedni egy motorra való összeget, aminek örültünk, de a sikerességet tekintve kezdetben elég szkeptikusak voltunk. Aztán az akkor még Civil Licit Csoport néven futó későbbi csodacsoporttal társulva, illetve tőlük is segítséget kérve, ez a projektje olyan jól sikerült, hogy az a két motor, amit fotóztatok, ebből az akcióból lett. Innen van a nevük is, ami olvasható a hátsó dobozukon, a Balázs motor a kisfiúról kapta a nevét a gyűjtésben, a Cili pedig az akkor még Civil Licit Csoport után” – teszi hozzá Mia.

Az adományokból legutóbb betegfigyelő monitort vásároltak

Az adományokból legutóbb egy kis betegfigyelő monitort vásároltak. „Okos kis készülék, például ha kimegyünk egy balesethez, ahol több sérült is van, nekem pedig csak két kezem. Viszont, ha a monitort rákötöm arra a sérültre, amelyikkel éppen nem tudok foglalkozni, az sikít nekem, ha valami változás van az állapotában, így rögtön vissza tudok térni hozzá. Emellett sok információt ad, adekvátabb beavatkozást tesz lehetővé” – magyarázza Sanyi. A csapat életében a következő nagy lépés az lenne, ha sikerülne motorra szerelhető kompakt lélegeztetőgépet beszerezni, mert az is sok kezet von el, amikor valakit lélegeztetni kell.

A sikeres helyzetkezelés mindenki számára nagy boldogság, de ez kemény hivatás, mindenkit más helyzet visel meg a legjobban. Sanyit leginkább a tehetetlenség nyomasztja, ő azon szokott rágódni, hogy mit tehetett volna másként. „Nagyon komplex dolog a motorosmentő-élet. Szeretek emberekben segíteni és motorozni is, itt pedig ez a két terület összekapcsolódhat. Sokat gondolkodunk Miával közösen, hogyan lehetne tökéletesíteni az eszközeinket. Rengetegszer van, hogy leülünk papírral, ceruzával, számológéppel kitalálni. Ez hosszú évek tervezőmunkája! Nem úgy megy, hogy az ember megrendeli egy az egyben a netről, és ott van. Ki kell találni, hol legyenek a motoron a dobozok, hogyan álljanak, hogy ne befolyásolják a menetteljesítményt, a menetstabilitást, hogyan lehet elpakolni az eszközöket úgy, hogy ne legyen féloldalas a motor, milyen fényeket tegyünk, hogy jól lássanak minket. Nagy munka, de én a tervezés részét is szeretem” – magyarázza Sanyi.

A hatékony tervezésnek pedig európai hírneve is lett: angolok, csehek, szerbek és horvátok is jöttek már a Magyar Mentőmotor Alapítványhoz. „Hallottak rólunk, mert azt tudni kell, hogy az egész világon nincs még egy olyan

A motorok 30 km-es körzetben a helikopternél is gyorsabban kiérnek az esethez

motor, amelyik olyan felszerelt, olyan szintű ellátásra képes, mint a miénk. Képzeleink voltak, eljöttek, megfigyelték a kialakításainkat, és az alapján építették fel a saját struktúrájukat” – mondja a tisztt.

HARMINC KILOMÉTERES KÖRZETBEN A HELIKOPTERNÉL IS JOBBAK

Mentőmotoros szolgálat 2006 óta létezik Magyarországon. Három orvos indította el, akik 2009-ben megkerestek egy szintén kétkerekű járműveket szerető újságírót, aki később a Magyar Mentőmotor Alapítvány alapítója lett. A kuratóriumi elnök jelenleg Varsányi Zoltán mentőtiszt, egy ideje már ő vezeti alapítványi részről a csapatot. A szolgálat megkezdésekor kitolják a motorokat, átnézik őket műszakilag, bejelentkeznek az irányításnak Fejér, Veszprém és Somogy megyében is, majd várják, hogy érkezik-e riasztás. Mentősökre mindig nagy szükség van, így ha nincs sok eset, akkor megkérdezik, hogy hol lehet szükség helyettesítésre, és átmotoroznak például Siófokra vagy Balatonfűredre. Májustól szeptember közepéig vagy végéig teljesítenek szolgálatot az időntől, és szeretnének egy mentőtiszti kocsit is beindítani a Balaton környékén, mert vannak olyan bajtársaik, akik bár nem motoroznak, de orvosként, mentőtisztként szívesen segítenék a többiek munkáját. Nem lehet bárki mentőmotoros az alapítványnál. Alapvetően egyetemet végzettek vállalhatják ezt a feladatot, de néhány, meghatározott OKJ-s képzést is elfogadnak. A nagy elhivatottságú, elkötelezett jelentkezőket most is szívesen várják, hogy csatlakozzanak az életmentő csapathoz, amely egyben mély kötődésekkel bír, szeretetteljes baráti társaság is. ♦

SZÖVEG –
JÁMBOR-MINISKA ZSEJKE

KÉP –
JÓNÁS JÁCINT

”

Mindannyiunk arca tükröződik a lapban

Amikor beültünk a süketszobába, ahol a Képmás podcastokat szoktuk rögzíteni, hogy beszélgessünk, még nem is tudtam, hogy milyen kiváltságos helyzetben vagyok, hogy fél évvel ezelőtt ilyen gyönyörű, modern, jól felszerelt irodában kaptam asztalt. A kis szerkesztőség a kezdet kezdetén egy gimnáziumban vendégeskedett, ami azt jelentette, hogy például ballagáskor ki sem tehették a lábukat a tetőtérből, amíg vége nem lett a rendezvénynek. A Képmásban dolgozó, pályája elején járó újságíró akkoriban még álmodni sem mert arról, hogy egyszer türkiz fittlabdáján egy tágas irodában ülhet, és sok kedves kollégával körülvéve írhatja a beköszöntőket és a cikkeket, szerkesztheti a szerzők írásait, és öröködhethet afelett, hogy a Képmás hű maradjon önmagához. **Szám Kati** neve mára egybeforrt a magazinnal, amelynek főszerkesztője lett, de legalább ilyen erősen formálta őt is a Képmás.

◆ – **A Képmás egyik legrégebbi munkatársa vagy, ennyi idő elteltével elválasztható a magazin és a te életed egymástól?**

– Azt hiszem, hogy az életem nem választható el a Képmástól, de nem árt, ha a magaziné elválík az enyémtől.

– **Miért?**

– Mert fontosnak érzem, hogy főszerkesztőként ne telepedjek túlságosan rá az ízléssel, az érdeklődéssel, a véleményemmel. Mivel print kiadványunk csak egy van, nem úgy működünk, mint a legtöbb nagy kiadó, ahol egymást váltó felelős szerkesztők vagy rovatvezetők dolgoznak, nálunk minden, ami a nyomtatott lappal kapcsolatos, az én kezemben fut össze.

– **Hogyan formálta a Képmásban eltöltött majdnem két évtized az identitásodat?**

– Hívóként, feleségként, anyaként, újságíróként, egyáltalán emberként... mondhatjuk, hogy képmásként. A mi munkánkban pont az a fantasztikus, hogy miközben dolgozunk, magunkról és a világról is többet tudhatunk meg. Az a munkánk, hogy válaszokat keresünk, és azokat másokkal is meg akarjuk osztani...

– **Leginkább a nőkkel? Gyakran emlegetik a Képmást női magazinként, főszerkesztőként te is eszerint irányítod a munkát?**

– Szerintem ez pont olyan, mint a liberális vagy a konzervatív fogalma a közéletben. Bizonyos jelzők rátapadtak egyes dolgokra, bár már régen nem tartoznak hozzájuk.

Én azt gondolom, fontos, hogy megértsük, hogy a magazinolvasókat sem lehet beskatulyázni nemük, koruk, családi állapotuk vagy foglalkozásuk alapján. Az ember sokkal több és rejtélyesebb ennél. De azt egészen biztosan tudjuk, hogy sok férfi olvassa, rendszeresen vissza is jeleznek a tartalomra.

– Rád miben hasonlít a magazin?

– A világról alkotott képem lenyomatát nyilván mutatja valahogy, de fontos, hogy nem vagyok egyedül. Jó, hogy csapatban dolgozunk, mert mindannyiunk arca tükröződik a lapban. Az például kezdetektől mániám volt, hogy „használjuk” bátran a tudományt és a művészetet a magazin műfajban, hogy lépünk szintet, ne csak a kozmetika, az öltözködés meg a trendi fogyókúrák töltsék meg a lapot, hogy ne horoszkópokkal ismerjük meg önmagunkat, és ne a bulvárral mutassuk meg, hogy milyen a körülöttünk lévő világ.

– Régi munkatársaként tartóoszlopa vagy a szerkesztőségnek. Melyek a te cölöpjeid, amelyekre a munkád közben támaszkodhatsz?

– A szövegalkotás számomra magabiztos talaj, miközben kontroll alatt tartom, alázatra is tanít. De ma már az is erős támasz, hogy kicsit népesebb szerkesztőség lettünk, és ha kell, megkérhetek valakit, hogy olvassa el akár azt is, amit írok, és adjon visszajelzést. A kritika is fontos, mert ha az ember vezető pozícióban van és szakmailag rangidős, könnyen elszaladhat vele a ló, és ez rossz hatással lehet a jellemére és a munkájára is.

– Hány tagból állt kezdetben a szerkesztőség, hogyan emlékszel vissza arra az időszakra, amikor csatlakoztál a csapathoz?

– Főállású anyaságin félállásban dolgozó újságíróként telefonáltam be a szerkesztőségébe, hogy írni szeretnék. Korábban pedagógus diplomával fél évet tanítottam, >

aztán férjhez mentem, megszületett a három gyermek, közben elvégeztem egy bölcsész szakot, majd az újságíró iskolát, külsőztem sok helyen, napi négy órában szerkesztője lettem egy női magazinnak, aztán rátaláltam a Képmásra. Felhívtam a szerkesztőséget, mondták, hogy küldjek cikket, én meg küldtem, aztán pár cikk után megkérdezték, nem akarok-e szerkesztő lenni. Ez a bizalom nagyon jólesett, eszembe sem jutott nemet mondani. Lehet, hogy ezért van, hogy ha valaki jelentkezik nálunk, hogy írni szeretne, sosem ajánlást vagy papírokat kérek, hanem írásokat.

Kezdetben hárman voltunk, Bugnyár Zoli a felelős szerkesztő, Zalka Kati és én pedig a szerkesztők. Aztán főszerkesztőként évekig egy szerkesztővel dolgoztam, akik jöttek, mentek. Aztán az online, a Képmás-estek, a podcast és az alapítvány is külön termék lett, külön felelős munkatársakat is kapott, így most is mindegyik termékünknel dolgozom, ahogy a többiek is részt vesznek a nyomtatott tartalmakban, de csak a printért vagyok én a felelős.

– Milyen volt a fiatal Képmás atmoszférája?

– Kísérleteztünk, azzal dolgoztunk, amivel lehetett, mindenki több munkakört vitt egyedül. Évekig négy főből állt a teljes csapat, és pár külsősből. Én is írtam, szöveget szerkesztettem, korrektúráztam, fotóztam, képszerkesztettem, hirdetőket kerestem, lobbiztam, beálltam a pult mögé a rendezvényeken... szerencsére ma már mindent az csinál, aki ért is hozzá. Gondolhatod, én voltam ott a legtapasztaltabb a magam pár éves szerzői és egyéves szerkesztői múltjával. És ha az atmoszférát kérdezed: kicsit a pedagógusként ismerős sulis életet is éltük, át kellett mennünk a gimnáziumon a szerkesztőségbe menet, fölmenni a negyedikre, ahol a bútoraink iskolai padok voltak, mosdóba is csak akkor mentünk, ha már becsengettek, mert a szünetekben nyüzsögtek a diákok. Ha balagás volt, vesztégzár alatt voltunk, amíg vége nem lett. Néha ilyen apróságok is hozzájárulnak ahhoz, hogy bizonyos pillanatokban elhiszed-e, hogy egy komoly szerkesztőségben dolgozol. Amikor Molnár-Bánffy Kata belépett a Képmás életébe, sok mással ez is megváltozott, és igazi irodába költöztünk.

– A vezércikkeidben, de interjúidban, riportjaidban, publicisztikáidban is mindig tetten érhető az igény, a szépre való törekvés. Hogyan tudnád szavakba önteni azt a dimenziót, amit az írás jelent számodra?

– Először attól féltem, hogy azt mondod majd, hogy arra törekszem, hogy mindig a szépről írjak, mert sokszor

vádként hangzik el, hogy a keresztény értékrendű, pozitív gondolkodású sajtótermékek csak rózsaszínnek látják a világot. Ez egyáltalán nem igaz, de tény, hogy az vezérel, hogy meglássam a jelenségekben az értelmet, a szépséget, az emberit és mindezek mögött az istenit. Az írás nemcsak munka, hanem a világ és a magunk megértésének eszköze is. Az instán kitaláltam az Írni és élni hagyni hashtaget. Ez nemcsak azt jelenti, hogy az írással ne rontsak mások életén, hanem azt is, hogy az írás nem veheti el az én életemet sem. Néha muszáj törekednem rá, hogy ne potenciális cikktémaként éljem meg a pillanatot.

– Közel két évtized sok izgalmas történetet tartogat. Melyek voltak a legemlékezetesebbek?

– Ahogy sok szakmában, a miénkben is nagyon sokat változott például a technika. Amikor elkezdtem dolgozni, kézzel jegyzeteltem, a világháló sem úgy működött, ahogy most, olykor hihetetlen kreativitás kellett ahhoz, hogy az ember információt szerezzen. Ráadásul az anyaszerp és a komoly újságíró néha térben és időben összefolyt. Előfordult, hogy amikor pontos időben vissza kellett hívnom a régóta keresett magas rangú illetékes szakértőmet, a bilin ülő kislányom jó hangosan kikiabált a fürdőszobából, hogy anya, kész vagyok, hozzá is téve, hogy mivel. Újságíró hallgatónak például azt szoktam elmesélni, hogy amikor Szabó Magdával készítettem interjút, aki sokféle állattal élt, kutyákkal, macskákkal és sok csicsergő madárkával, felvettem a beszélgetést, aztán otthon bekapcsoltam a felvételt: Szabó Magda csicsergő hangja teljesen egybefolyt a csiviteléssel. Visszamenni nem lehetett, ki kellett hoznom a legjobbat a helyzetből.

– Hogyan oldottad meg?

– Beleírtam a találkozás élményét, az olvasmányaimat, a pár érthető mondatfoszlány kiegészítéséhez megmaradt a memória. És próbáltam jelentést adni annak, hogy miért történt, ami történt. Hogy lehet-e ennek üzenete. Végül is plusz lett abból, ami hátránynak indult, és ez bátorságot is adott, hogy nincs megoldhatatlan helyzet.

– Milyen fejlődési utat járt be a magazin külső és belső értelemben? Hogyan állt össze például a hátsó címlap koncepciója?

– Ebben is egy probléma indította az ötletet. A hátsó borítón mindig hirdetések voltak, és zavart, hogy ha valaki úgy tartja a kezében, hogy az van kívül, akkor egy esetleges reklám a Képmás outfitje. Mi lenne, ha tartalommal

KÉPMÁS-ESTEK

AZ ÖRDÖGKATLAN FESZTIVÁLON

töltenék meg? Ha itt is egy emberi arc, egy képmás lenne? Akkor már évek óta dilemma volt, hogy a címlapra csak ismert arc kerülhet, mert az adja el a standokon a lapot, és így nem tudjuk betölteni azt a szerepünket, hogy megmutassunk, címlappá tegyünk értékes, de ismeretlen embereket. Eszembe jutott, mi lenne, ha ilyen emberek lennének a hátsó borítón.

– Szerinted mi az, amiben a Képmásnak haladnia kell a korral, és mi az, amit sose szabad hátrahagynia?

– Nem lenne jó feladni a nyelvi igényességet, nem lehetünk életellenesek vagy bulvárosak... Nyilván van egy értékrendünk, amihez tartjuk magunkat. Emellett, mivel az élet is változókéony, muszáj rugalmasnak lenni. Ma azt hiszem, ez az egyik legfontosabb tulajdonság, amire folyamatosan tanít a jelen.

– Hogyan formálta a Képmásban eltöltött idő a hitedet?

– Ebben is sokat köszönhetek a magazinnak. Amikor napi több órán keresztül olyan emberekkel vagy együtt, akik hasonlóan gondolkodnak a világról, és látod, hogy ez a lelki tartalom hogyan válik megélt hétköznapi tettekkel, hogy mit jelent a hit, ha fájdalmad, örömed, nehézséged van. Egymás példaképei és támaszai vagyunk, azt hiszem. Szeretném, ha a magazin is ilyen társ lenne az olvasónak. Ha azt tükrözné, hogy a problémáink és kérdéseink hasonlóak, de a hitünk egy erős tartószerkezet, miközben élhető valóság is.

– A szerkesztőségben gyakran elhangzik, hogy te vagy a „brand öre”? Mit jelent ez a felelősség?

– A (b)rendőr szerep nem feltétlenül hálás. Azt hiszem, azért szoktak így emlegetni a közösségen belül, mert őskövületként, pedagógusként, tyúkanyóként mindenbe beleütöm az orrom. Hamar kiszűröm, ha a dolgok másként mennek, mint eddig, és riasztok, hogy akkor itt álljunk meg egy percre, beszéljünk, hogy ezt akarjuk-e. És ha igen, akkor rajta, de tudatosan tegyük.

– Miért szeretsz a leginkább a magazinnál dolgozni, mi adja a lapba vetett hitedet?

– Azt meg tudom fogalmazni, hogy miért érdemes neki állni a napi munkának: mert sok visszajelzést kapok arról, hogy segítünk az embereknek. A hétköznapi problémák megoldásában vagy éppen a gondoktól való eltávolításban. Abban, hogy magukra és egymásra is egy kicsit másképp nézzenek. Kicsit más szempontból, humorral, empátiával, bizalommal. ♦

Helyszín: **Beremend - Szabadság tér**

Kezdés: **16 óra**

Az improvizációs esteken három jelenetet láthatnak a Nézőművészeti Kft. vendégművészeinek közreműködésével. A jelenetek után **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője beszélget egy-egy szakértővel az adott témáról.

Augusztus **03.** SZÓRAKOZTATÓAN A MUNKÁRÓL

Színészek: **Jankovics Anna**
és **Katona László**

Augusztus **04.** FÜGGŐSÉG ÉS FÜGGETLENSÉG

Színészek: **Jankovics Anna**
és **Kálmánchelyi Zoltán**

Szakértő a fenti két estén: **Orsolics Zoltán Zénó**, család-rendszer terapeuta

Augusztus **05.** JÖHET A BABA?

Színészek: **Nagy Dóra** és
Katona László

Augusztus **06.** VAKÁCIÓN A CSAPAT

Színészek: **Háda Fruzsina** és
Katona László

Szakértő a fenti két estén:
dr. Mogorósy-Révész Zsuzsanna,
tanácsadó szakpszichológus

A Kepmas-estekre a Katlan-belépők érvényesek.

TÁMOGATÓ:

 SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

RENDEZŐK:

 Média a Csaláért
Alapítvány

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

SZÖVEG –
HORVÁTH PÁL filozófus

SOROZAT –
MAGYAR PÉLDAKÉPTÁR

EGY HITÚJÍTÓ TRAGIKUS HŐS

Dávid Ferenc, az unitárius próféta

A korai itthoni reformáció a lutheri, wittenbergi irányzatból kiindulva az egyre radikálisabb törekvések és mozgalmak felé tájékozódva terjedt. Így számos reformátorunk lutheránus kezdése után a kálvinizmus iránti elköteleződés következett, többen pedig az antitrinitárius eszméig is eljutottak. Utóbbi erdélyi vezéregyénisége volt **Dávid Ferenc**.

- ◆ Dávid 1510 és 1520 között született Kolozsváron Hertel Dávid német ajkú, szász varga gyermekeként. Franz David Hertelként született, a Dávid Ferenc nevet csak felnőttkorától használta, amikor magyarnak vallotta magát. Fiatalon katolikus papnak tanult, de már ekkor rokonszenvezett a reformatori eszmékkal. Ezt követően, formailag még katolikusként, a gyulafehérvári káptalan anyagi támogatásával 1545 és 1551 között Wittenberg és Frankfurt an der Oder egyetemén folytatott teológiai tanulmányokat, ahol megismerkedett Erasmus és Luther eszméivel, és tanulmányozta Erasmus nevezetes görög Újszövetség-kiadását. Alighanem katolikus pappá szentelték, hiszen hazatérve rövid ideig plébánosként szolgált, ám hamarosan nyíltan csatlakozott a reformáció lutheránus ágához. Besztercén volt a latin iskola igazgatója, rövid ideig Petresen lelkész, majd 1553-ban Kolozsvárra került kollégiumigazgatónak, 1555-től pedig ő volt a város lutheránus főlelkésze. Miután a német és magyar ajkú lutheránusok különváltak, 1556-tól a magyar lutheránusok püspökké választották. Komoly teológiai vitákat követően, miközben egyre radikálisabb eszméket képviselt, 1564-ben átlépett a református

Kép: Wikimedia Commons

Körösfői-Kriesch Aladár (1863–1920): A tordai országgyűlés. 3×4 méter, olaj, vászon, 1896

gyülekezetbe, és annak lelkipásztoraként, majd püspökeként, János Zsigmond fejedelem udvari papjaként működött tovább. Az udvarnál került kapcsolatba Giorgio Biandratával, Blandrata Györggyel, aki a fejedelem orvosaként radikális antitrinitárius nézeteket képviselt. Dávid általa ismerkedett meg a Genfben máglyára küldött spanyol Miguel Servet és a lengyel földön menedéket találó itáliai Fausto Sozzini szentháromságot tagadó radikális nézeteivel, amelyekhez idővel maga is csatlakozott. 1565-től nyíltan kétségbe vonta a Szentháromságról és Krisztus istenségéről a reformátorok által is vallott tanítást, arra a meggyőződésre jutott, hogy „a Szentírás egy Istent mond, nem hármat, egy Krisztust, nem kettőt, egy hitet, egy keresztséget és egy úrvacsorát. Semmit sem mond kettősnek”.

AZ ERDÉLYI UNITARIZMUS ÉLÉN

Meggyőződése miatt éles vitába bonyolódott a debreceni lelkésszel, Méliusz Juhász Péterrel, majd a reformátusokat is odahagyva a szerveződő unitárius közösségnek lett a lelkésze, 1568-ban az unitárius egyház alapító püspöke. Továbbra is udvari papja maradt az orvos (és Dávid támogatója), Giorgio Biandrata hatására ugyancsak antitrinitáriussá – ahogy itthon nevezték, unitáriussá – lett ifjú János Zsigmond erdélyi fejedelemnek. Együtt elérték, hogy az 1568-as, vallási toleranciát hirdető tordai országgyűlés egyenlő jogokat, szabad vallásgyakorlatot biztosított a katolikus, a lutheránus és a kálvinista egyház mellett az unitáriusoknak is. A következő évtized az unitáriusok és Dávid Ferenc pozíciójának

mege erősödését hozta, bár a püspök ekkor is állandó vitára kényszerült ellenfeleivel, különösen korábbi munkatársával, Méliusz Juhász Péterrel. Az unitáriusok a fejedelem támogatásával nyomdát nyitottak, amely lehetőséget biztosított Dávid zömében latin nyelvű írásainak, hitvédő és hitvitázó műveknek a kiadására is, bár a püspök igazán élőszóban, a szószéken érezte elemében magát. Olyan jelentős antitrinitárius gondolkodók látogatása is erősítette őket, mint *Jacobus Palaeologus*é vagy néhány évvel később Fausto Sozzinié. A püspök és az unitárius közösség helyzete János Zsigmond fejedelem halálát követően rendült meg, 1571-ben a katolikus Báthori István lépett Erdély trónjára. Báthori Dávidot megfosztotta udvari papi tisztétől, az unitáriusok elveszítették nyomdájukat, ezt követően pedig – különösen a reformátusok részéről – komoly támadásoknak voltak kitéve. Az unitárius közösség talán Dávid radikalizmusa miatt belsőleg is meghasonlott, még korábbi támogatója, Biandrata is elhagyta. Maga a püspök élénk irodalmi vitát folytatott ellenfeleivel, de egyre inkább defenzívába szorult. Végül 1579-ben a keresztény hit alapjainak megkérdőjelezése miatt per indult ellene. A vádak nem unitárius hitvallását érintették, hiszen a tordai határozatok értelmében felekezete a katolikus, a lutheránus és a kálvinista közösséghez hasonlóan törvényi elismerést nyert, hanem éppen azt, hogy az ő radikális fellépése vallási újítások hirdetésével bontja meg a tordai országgyűlés által megalkotott válásbékét, veszélyeztetve ezzel a fejedelemség rendjét és nyugalomát. A bíróság bűnösnek találta a nézetei mellett kitartó Dávidot, és országgyűlési végzéssel életfogytig tartó várbörtönre ítélte. Rövid ideig Déván raboskodott, de még 1579 novemberében meghalt. A hagyomány szerint az élettől az alábbi, börtöne falára írt kis verssel búcsúzott: „Mennyköve pápáknak, tüze, kardja, máglyarakása, semmi soha nem tartja föl azt, ki igaz. Azt írtam s hittel hirdettem, amiket érzék: holtom után a hamis hit Babilonja ledől.”

Bár Dávid a katolicizmusból indult, és a lutheranizmuson, kálvinizmusok át egészen az antitrinitarizmusig, unitarizmusig jutott, személye és nézetei azonban igazán élete utolsó, unitárius periódusában váltak jelentőssé. Hitsorsosaihoz hasonlóan ekkor már ő is elutasította

Isten háromszemélyűségének tanítását, a Fiú és a Lélek valódi istenségét. Vallotta azt is, hogy Krisztus nem megváltó, hanem erkölcsi példakép, akit a hívőnek szabad akaratral kell és lehet követnie. Ami a Krisztus imádása körül az antitrinitárius közösségen belül kiobbant úgynevezett adorantista vitát illeti, azon a radikális állásponton volt, hogy csak a kiváló embereknek, prófétáknak kijáró tisztelet illeti meg a Megváltót, imádás azonban semmiképpen. Miután fejedelme jóvoltából felekezetének saját nyomdája volt, egymás után jelentek meg latin és magyar nyelven teológiai művei, a vallási vitákhoz hozzászóló írásai. Így műveiben sajátos unitárius üdvtörténetet vázolt, Istenről és a világról elmélkedett, egyháza hitét pedig a legrendszeresebben *Rövid magyarázat* miképpen az *Antikrisztus az igaz Istenről való tudományt meghamisította* címet viselő vitaértekezésében és az azt kiegészítő, csak *Rövid útmutatás* címen emlegetett munkájában fejtette ki. A *Rövid magyarázat* bevezető részében Dávid a katolikus egyházat és a pápaságot az Antikrisztus művének nevezve. A mű második részében azután a szerző a reformátori mozgalmak áttekintését adta, úgy véelve, Luther reformációja csak a hit felszínét érintette, Zwingli és Kálvin már közelített az igaz hit újrafogalmazásához, a hamis szentháromság-hit leleplezésével azonban az unitáriusok jutottak el az igaz Istenről való tanítás helyreállításáig, amelynek diadaláról a munka befejező, prófétai hangvételű részében ír. Dávid bebörtönzése és halála nagy csapást mért a vezetőjét veszített erdélyi unitárius egyházra, amelynek helyzete csak a következő században konszolidálódott, hogy kisebbségi egyházként Erdélyben, Magyarországon és a tengerentúlon máig is őrizze alapítója hitét és emlékezetét. Kultúr- és vallástörténeti jelentősége mellett Dávid Ferenc, a szenvedélyesen kereső és hite mellett kiálló tragikus hős, helyet kapott a magyar irodalomban is. Biandrataival és Sozzinivel való képzelte találkozását az erdélyi író, Páskándi Géza örökítette meg *Vendégység* című, 1973-ban Békéscsabán bemutatott drámájában, amelynek későbbi emlékezetes pesti előadásain Várkonyi Zoltán rendezésében három színésziárság, Bárdy György, Básti Lajos és Darvas Iván elevenítette meg a hazai unitarizmus hőstörténetét. ♦

A Média a Családért-díj

júliusi jelöltjei

Kép: Erdélyi Gábor

Média a Családért-díj

SÜVEGES GERGŐ

Egy család a szklerózis multiplex árnyékában

Kossuth Rádió, Vendég a háznál

A Média a Családért-díj
fő támogatója:

Kép: Erdélyi Magyar Televízió

Külhoni Média a Családért-díj

CSATLOS TÜNDE

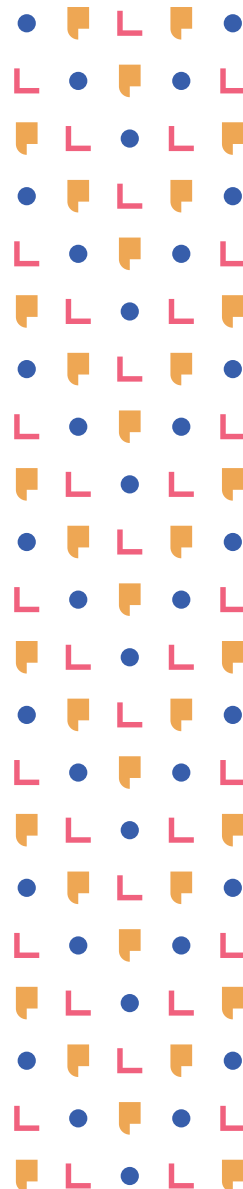
Mikor vállaljunk gyereket?

Erdély TV, Nőszemközt

A Külhoni Média a Családért-díj fő támogatója:

A jelöltekről szóló ismertetőt és a jelölt munkákat megismerheti a mediaacsaladert.hu-n, ahol az Ön jelölését is várjuk.

„Az angolok 1928 óta a legsúlyosabb hazai vereségüket szenvedték el, akkor 5–1-re kikaptak Skóciától. Akárcsak 1953-ban, Magyarország most is átnézett Angliába, és elképesztő teljesítményével elámitotta a nemzetet!” – ezzel a történelmi megállapítással búcsúzott olvasóitól a brit The Guardian élő közvetítése június 14-én késő este, miközben a wolverhamptoni Molineux stadion lelátója és a magyar csapat öltözője évtizedek óta nem látott mámorban úszott a hatalmas győzelem után.

A 4:0 az új 6:3? Lehet, legyen! A magyar csapat parádés szerepléssel négy mérkőzés után vezető csoportját Németország, Olaszország és Anglia előtt.

A képen a magyar válogatott a himnuszot énekelve köszöni meg közönségének a szurkolást és a több évtizedes hűséget. Anglia–Magyarország: 0:4. Wolverhampton, Egyesült Királyság, 2022. június 14. ♦

Kép: Profimedia – Red Dot

